Innhold

Forord 5

Kapittel 1

Hva er forvaring? 13

1.1 Definisjon 13
1.2 Regelverk 15
1.3 Historikk 16
1.4 Statistikk 21

Kapittel 2

Hva er tvungent psykisk helsevern? 22

2.1 Definisjon 22
2.2 Overføring fra tvungent psykisk helsevern til anstalt under kriminalomsorgen 23

Kapittel 3

Hva er tvungen omsorg? 25

Kapittel 4

Vilkår for å idømme forvaring 27

4.1 Tidsbestemt straff ikke tilstrekkelig til å verne samfunnet 29
4.1.1 Momenter i skjønnsvurderingen 30
4.1.2 Drøfting i utvalgte høyesterettsavgjørelser og 22. juli-saken knyttet opp mot alternativ tidsbestemt fengselsstraff 32
4.2 Type lovbrudd 37

4.2.1 Alvorlig forbrytelse – straffeloven § 39c nr. 1 37
4.2.2 Mindre alvorlig forbrytelse – straffeloven § 39 c nr. 2 . 42
4.2.3 Forsøk og medvirkning 42
4.3 Gjentakelsesfare 44
4.3.1 Momenter i skjønnsvurderingen 45
4.3.2 Drøfting i utvalgte høyesterettsavgjørelser og 22. juli-saken knyttet opp mot gjentakelsesfaren 47
4.4 Særlige vilkår når forvaring idømmes for mindre alvorlig forbrytelse – straffeloven § 39 c nr. 2 51
4.5 Personundersøkelse og rettspsykiatrisk undersøkelse 54

Kapittel 5

Forvaringens lengde 58

5.1 Tidsramme 58
5.1.1 Forlengelse av tidsrammen 60
5.2 Minstetid 64
5.3 Beregning av forvaringens lengde ved tidligere ufullbyrdet fengselsstraff 66
5.4 Varetektsfradrag 67

Kapittel 6

Gjennomføring av forvaringsstraff 68

6.1 Innholdet i forvaringsstraffen 68
6.1.1 Generelt 68
6.1.2 Individuell tilrettelegging og sysselsetting 70
6.1.3 Miljøarbeid 73
6.1.4 Framtidsplan, individuell plan og ukeplan 74
6.1.5 Ansvarsgrupper 75
6.1.6 Kriminalitetsforebyggende program og samtalegrupper 76
6.1.7 Behandling 78
6.1.8 Forvaltningssamarbeid 79
6.1.9 Fremstilling 79
6.1.10 Permisjon 81
6.1.11 Frigang 87
6.1.12 Straffavbrudd 89
6.1.13 Fellesskap og utelukkelse fra fellesskapet 89
6.2 Plassering av forvaringsdømte 91
6.2.1 Innsettelse 91
6.2.2 Krav til forvaringsavdelinger 92

6.2.3 Innsettelse i avdeling med særlig høyt sikkerhetsnivå 93
6.2.4 Overføring til annet fengsel med høyt sikkerhetsnivå 95
6.2.5 Overføring til fengsel med lavere sikkerhetsnivå..... 98
6.2.6 Overføring til overgangsbolig 101
6.2.7 Overføring til institusjon (§ 12-soning) 103
6.2.8 Overføring til sykehus..... 106
6.2.9 Straffegjennomføring i egen bolig..... 107
6.2.10 Overføring til fortsatt straffegjennomføring i annet land..... 108
6.3 Kartlegging og observasjon..... 109
6.3.1 Miljørapport 110
6.3.2 Risikovurdering..... 110
6.3.3 START 112
6.4 Avgjørelsesmyndighet 112
6.5 Generelt om sviktfarevurdering og hensynet til straffens formål 114
6.5.1 Sviktfarevurdering 114
6.5.2 Hensyn til straffens formål..... 115

Kapittel 7

Løslatelse fra forvaring..... 117

7.1 Tidspunkt 117
7.2 Avgjørelsesmyndighet 117
7.3 Forberedelse til prøveløslatelse..... 118
7.4 Saksgang..... 122
7.5 Nærmere om rettsforhandlingene..... 128
7.6 Vurderingskriterier ved spørsmål om prøveløslatelse..... 131
7.6.1 Spesielt for utenlandske forvaringsdømte som skal utvises..... 139
7.7 Prøvetid 140
7.7.1 Vilkår i prøvetiden 140
7.7.2 Nærmere om vilkårene som kan settes..... 143
7.7.3 Særlig om vilkår om oppfølging av kriminalomsorgen 147
7.7.4 Særlig om vilkår om opphold i institusjon eller kommunal boenhet utover ett år («refusjons-ordningen» / «statlig finansiert prøveløslatelse»)..... 154
7.7.5 Endring av prøveløslatelsesvilkår..... 168
7.7.6 Forlengelse av prøvetiden..... 169
7.8 Varsling av fornærmede/etterlatte..... 173
7.9 Brudd på prøveløslatelsesvilkår..... 173

Ordforklaringer 179